ՀՆՉՈՂՔ

ՏԵՍԱՆԿԱՐ ԼԷՈՓՈԼ ՌՈՊԷՐԻ.

Այս փառաւոր տեսանկարը Փարիզի ամենէն գեղեցիկ ու չքնաղ հարստութիւններէն մէկն է, ինչպէս նաեւ անոր նկարիչը Լէոփոլ Ռոպէր՝ ժամանակակից գաղղիական գոյներու ամենէն անուանի նկարչաց մէկն է, այնպէս որ *նոր Փուսէն* բսուելու արժանի եղաւ:

Լէոփոլ Ռոպէր Նէօշաթէլի մօտ գեղ մի ծնած է 1794-ին, բայց իւր դաստիարակութիւնը Փարիզ կատարեց: Անկից անցաւ Իտալիա, ուր եւ կատարելագործեց ուսումը եւ արժանի նախանձորդ եղաւ այն անմահ Իտալացի նկարչաց՝ որոց հոյակապ պատկերները յաւիտենական օրէնք են եւ օրինակ գեղարուեստից:

Լէոփոլ Ռոպէրի բազմաթիւ նկարուցը մէջ աւելի անուանիներն երկու են: Առաջինը կոչուի *Հնձողք*, յորում յայտնի կերպի Վենետիկոյ երկնքին ու սովորութեանցը տպաւորութիւնը, ուր երկար ժամանակ անցուցեր էր Ռոպէր, եւ ուր կնքեց իւր կեանքը 1835-ին, զոհ տրխուր զգացման մը՝ որ չխնայեց ոչ իւր առոյգ երիտասարդութեանը, ոչ հանճարոյն եւ ոչ փառացը: Իսկ երկրորդը, որ եւ աւելի անուանի, այս *Հնձողք* բսուած տեսանկարն է:

Ամառուան իրիկուն մըն է, — այն գեղեցիկ իրիկուններէն զոր նոքա միայն գիտեն որ Իտալիոյ երկնից քաղցրութիւնն են ճաշակած, — հնձողաց ընտանիք մը օրուան աշխատանքէն կդառնայ ուրախութեամբ, հետը բերելով նաեւ իւր աւարը, իւր հարստութիւնն ու ակնկալութիւնը: Այն ծանր սայլին լծուած երկու գոմէշները իրենց հանդարտ կեցուածքովն ու նայուածքովը՝ կարծես թէ կզգան իրենց երիտասարդ տիրոջ զուարթութիւնը, որ անոգ կերպով մը վրանին կոթրնած՝ ձեռքովն ալ կշոյէ նոցա խիստ ու սեւ ստեր: Անդին երկու նուազածու իրենց ուրախ եղանակները նուազելով ու խաղալով՝ կիրաւիրեն ընտանիքը ուրախ զուարթ ընդունելու Աստուծոյ դրրկած սնդաբար պարգեւը:

Այն փողերուն ձայնը՝ քովընտի կեցող հրնձողուհւոյն — որ աշխատասէր ձեռքերովը գիրկը որաներով լեցուցեր է — միտքը կբերեն իւր մէկքանի օրէն կատարուելիք հարսանեաց հանդէսը, ուր նոյն՝ եւ գուցէ աւելի մեծ ուրախութիւն մը պիտի զգայ այն փողերուն ու սրինգներուն դաշնակները լսելով ու ձայնակից լինելով այն կորիճ երիտասարդին որ սայլին ու հանդիսին առաջնորդն է, ու հնձող ժամանակ՝ արեւուն մէջ աւելի ալ քրտինք թափողը: Բայց իր քոյրը վերը ոտքի վրայ, գիրկն առած առջինեկ նորածին տղան, իւր ամբիծ նայուածքովն ու պարկեշտ կեցուածքովը՝ կարծես թէ կուզէ ըսել որ այն երաժշտութիւնը, այն պարերն ու խաղերը, այն երիտասարդութեան ցնորակոծ զուարճութիւնները՝ չի իրեն համար չեն. ինքը իւր բոլոր մտածութիւնն ամփոփած է իծանր գորով իւր ամուսնոյն — որ քովը զոմէշին վրայ նստած՝ մտածութեան մէջ ընկղմած կերեւի, — եւ բոլոր իւր ապագայն՝ այն դեռածին ցանկալի զաւակին վրայ է ժողված:

Նայեցէք մէյմ՝ալ այն սայլին մէջ բազմող ծերունւոյն վրայ որ այս երջանիկ ընտանեաց նահապետն է. հնձող լեցուն պարկերուն վրայ կոթրնած, զուարթ աչքերը վերէն կքայլցընէ կարգաւ երաժշտաց, պարողաց, ոսկեգեղ հրնձողն ու մարդ մանող արեւուն վրայ, ու կարծես որ կուզէ ըսել թէ բոլոր սոցա զգացած ուրախութեանց կրկնապատիկը կզգայ նա իսրտի, թէ իւր որդիքը հասունցած են ու տունը հաստատուած ու ապահով, անդաստանները հարուստ են ու արգաւանդ, եւ թէ հունձքին վերջը՝ կցուցընէ նաեւ հանգիստ առնելու եղանակը, եւ թէ՝ երկրաւոր աշնան մօտենալը նշան է իրեն թէ իւր կենաց աշունն ալ եկեր հասեր է, եւ թէ այն արեւն որ վերջին շողերը կուտայ՝ իւր արեւն է որ իջեր է ու կմտնայ:

Քանի՞ քանի անգամ այս ու ասոր նման զուարթ ու տխուր մտածութիւններ ըրեր եմք այս հիանալի տեսանկարին սկզբնատպին դիմացը կեցած զմայլած ատենին՝ Իֆարիզ . . . ինչպէս նաեւ այն ցաւալի նկարչին զերեզմանին վրայ՝ Իվենետիկ թաղած եմք քանի մի կաթիլ արտասուք, այն զարմանալի հանճարոյն այն տխուր վախճանը առջեւնիս տեսնելով: Աչաց հետ սրտերնիս ալ իւր տխուր տուրքը հատուցած էր հոն քանի մը տող ոտանաւորով, որ իրենց ընկերակից բազմաթիւ տաղերուն հետ՝ զոհ եղան քաջածանօթ կղզեկի մը անողորմ ալիքներուն . . .